

Innspill til arbeidet med statsbudsjettet for 2021 Kommunal- og forvaltningskomiteen

Regjeringen har lagt fram et lite framtdsrettet budsjett, som ikke bygger ned barrierer. Vi finner ingen ambisjoner for universell utforming som strategi for inkluderende samfunnskvalitet og bærekraft. Det betyr at diskrimineringen fortsetter.

Regjeringen har et mål om et likestilt samfunn, der alle innbyggere kan delta og bidra til fellesskapet. Dette er et mål vi i Norges Handikapforbund slutter oss helhjertet til. Norge har fått kritikk av FN for alvorlige og systematiske brudd på menneskerettighetene overfor funksjonshemmede. Likestillingen er en utopi. Funksjonshemmede blir diskriminert. Blant annet kritiserer FN norske myndigheter for ikke å ta funksjonshemmede på alvor som fullverdige samfunnsborgere. Konsekvensen er at det ikke blir gjort nok for å sikre at funksjonshemmede har reelle muligheter til å leve selvstendig og delta i samfunnet på lik linje med andre.

For å lykkes med å skape et samfunn som innfrir funksjonshemmedes menneskerettigheter, er det nødvendig å bygge ned barrierene for deltakelse. Det trengs konkrete tiltak på mange samfunnsarenaer, og det trengs satsing med friske midler gjennom statsbudsjettet. I regjeringens forslag til statsbudsjett, forventet vi å se et krafttak for likestilling og menneskerettigheter for funksjonshemmede. Vi forventet et solid løft for universell utforming, en styrket innsats for et inkluderende arbeidsliv og, ikke minst, en opprusting av alle landets utilgjengelige skoler. Vi forventet også, som et minimum, et budsjett som ivaretar det økonomiske sikkerhetsnettet som mange funksjonshemmede er avhengige av. Det vi ser, er imidlertid et budsjett som fortsetter å sette funksjonshemmede på sidelinjen og som øker ulikhetene i folks levekår.

Våre hovedkrav er:

- Sikre en inkluderende skole. Realisere «Veikartet universelt utformet nærscole 2030».
- Øke bevilgningen til ettermontering av heis i lavblokker.
- Stoppe uthulingen av plan- og bygningsloven som nasjonalt lovverk.
- At staten fortsatt tar sitt økonomiske ansvar for ressurskrevende tjenester.
- Et krafttak for å lære kommunene om funksjonshemmedes menneskerettigheter.

Ta gjerne kontakt med oss for mer informasjon.

Forbundsleder Tove Linnea Brandvik, Norges Handikapforbund, mobil 482 30 849.
tove.linnea.brandvik@nhf.no

Universell utforming. Nærskolen for alle barn.

Programkategori 13.70 Kommunesektoren (KMD)

Progr.kat. 08.45 Likestilling og ikke-diskriminering, kap. 352 Nedsatt funksjonsevne (KUD)

Veikart universelt utformet nærscole 2030

Norge har tilsluttet seg FNs bærekraftsmål og skal «Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring». Norge har også vedtatt FN-konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter, der tilgang til skolebygg er en av forpliktelsene. Mange skoler er ikke tilgjengelige for elever med funksjonsnedsettelse. Det er diskriminerende. Universell utforming sikrer inkludering og gode læringsbetingelser for alle elever. FN-komiteen til CRPD slår i sine merknader til Regjeringen fast (mai 2019, art.9, Tilgjengelighet): *Regjeringen må innføre forskrifter for å fastsette tidsfrister og konkrete tiltak med øremerket finansiering for universell utforming av eksisterende bygninger, som prioriterer grunnskole og videregående skole (...).*

Universell utforming er en helt sentral strategi for inkludering og bærekraft. I 2017 lanserte Bufdir «Veikart Universelt utformet nærscole 2030», på oppdrag fra BLD.

https://bibliotek.bufdir.no/BUF/101/Veikart_Universelt_utformet_naerscole_2030.pdf

Oslo Economics har dokumentert at det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å følge Veikartet <https://osloeconomics.no/6709/>. Ved behandling av Meld.St. 6 (2019-2020) «Tett på», støttet en enstemmig utdannings- og forskningskomité Veikartet og målet om universell utforming av skolebygg. Regjeringen vil fremme universell utforming der utfordringene er størst, men kommer ikke med verken tiltak eller midler. Konsekvensen er fortsatt diskriminering. NHF mener en satsing på skole setter hjulene i gang i koronakrisen, med resultat en skole for alle!

NHF ber komiteen:

- Sikre at alle barn kan gå på nærskolen ved å realisere Veikartet og sette av kr 200 millioner i friske midler for å stimulere kommunene, øremerket universell utforming av eksisterende skoler.
- Lage forskrift med tidsfrist 2030 for oppgradering av skolebygg (PBL § 31-4).
- Gi føringer om at funksjonshemmedes organisasjoner involveres i satsingen.

Bolig

Prog.kat. 13.80. Kapittel 581 Bolig- og miljøtiltak. Post 79 Heis og tilstandsvurdering.

Kun 10-20 % av boligmassen oppfyller grunnleggende krav til fysisk tilgjengelighet

(Levekårsundersøkelsen 2007, SSB Scenarioanalyse 2019). Behovet for å oppgradere dagens boligmasse er derfor stort. Ni av ti lavblokker mangler heis. Det utgjør 200 000 boliger (NBBL).

Husbankens tilskudd til ettermontering av heis er et effektivt tiltak for å øke tilgjengeligheten, men bevilgningen er nær halvert siden 2016. Regjeringen foreslår å videreføre samme ramme som for 2020 på 50 millioner kroner, pluss prisjustering.

- **NHF ber komiteen** doble rammen til kr 100 millioner.

Plan- og bygningsloven m/tekniske forskrifter (del II, pkt.2.4 Modernisering)

Regjeringen sier den vil fortsette å styrke det lokale selvstyret og forenkle plan- og bygningsloven. I praksis betyr det økt antall dispensasjoner, med svekking av universell utforming, slik flere høringsrunder har signalisert. NHF mener universell utforming er en helt sentral strategi for inkluderende samfunns kvalitet og bærekraft.

- **NHF ber komiteen** gi tydelige føringer om at lovverket og forskrifter ikke skal svekkes, og ikke åpne for økt dispensasjonsbruk.

Ressurskrevende tjenester. Programkategori 13.70. Kapittel 575.

Regjeringen foreslår å øke innslagspunktet, slik at kommunene betaler mer og staten mindre. Dette er en del av de statlige overføringene til kommunal sektor hvor overføring av målrettede ressurser til kommunene sikres av en kostnadsdelingen mellom stat og kommune. Dette sikrer forutsigbare finansieringsavtaler som gir innbyggere likeverdige tjenester uavhengig av bosted. NHF mener at innbyggerens rettigheter til tjenester levert av sin kommune må sikres forutsigbare finansieringsavtaler mellom stat og kommune. Dette er en viktig korleksjon til de øvrige beregninger knyttet til kostnads- og inntekstnøklene, som legger grunnlaget for overføringene til kommunal sektor. Konsekvensene av regjeringens forslag er en stimulering til bruk av institusjonslignede løsninger i stedet for tjenester i hjemmet. Samfunnet må sikre tjenester som gir innbyggere rettigheter og muligheter til å kunne bo hvor de vil og med hvem de vil, i tråd med FN-konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

- **NHF ber komiteen** avvise regjeringens forslag.